

Muhammed Muheisen: Úsměv mezi sutinami. Poslechněte si, jak sutor snímek popisuje.

Ve středu této fotografie stojí mladé afghánské děvče na dřevěném vozíku se třemi koly. Vozík je k nám otočen bokem, nahmatáme tedy přední a zadní kolo a na pravé straně madla. Dívka k nám stojí pravým bokem. Má na sobě šalvar kamíz (dlouhou košili s kalhotami) v levandulové barvě a fialový šátek na hlavě, natahuje pravou ruku nahoru směrem k růžovému balónku, který se vznáší pár centimetrů nad její hlavou a který můžeme nahmatat. Hlavu má zakloněnou a očima hledí vzhůru, jak se usmívá na balónek. Vlevo na pozadí je mnohem mladší dítě ve svetru, které sleduje dívku uprostřed obrazu a které zvedá v oslavě ruce nad hlavu. Jeví se menší, protože stojí mnohem více vzadu.

Mírně napravo, umístěný za vozíkem na popředí, je jiný vozík, zdobně pomalovaný různými barvami. I jeho kola můžeme nahmatat. V něm sedí další dívka. Na hlavě má šátek ve tmavé barvě a paže má něžně obepnuté kolem malého chlapce v hnědé čapce. Hledí na dívku s balónkem a usmívají se. V pozadí se na pravé straně pase kráva, s hlavou a tmavými rohy skloněnými k zemi. Za krávou je unaveně působící cihlová zeď malé budovy, strukturu cihel je možné nahmatat.

Obrazu dominují pochmurné barvy hnědých cihel, nevýrazné odstíny bahna a trávy na zemi a zamlžená obloha v levém horním rohu. Děti však, jako vždy, vnášejí barvu a světlo.

Přestože jsem fotografii pořídil v Pákistánu, všechny děti na obrázku jsou afghánští uprchlíci. A zatímco celková atmosféra je převážně stísněná, z dívky uprostřed vychází kouzlo a síla: je oblečená v živých barvách a má nevinný, zářivý úsměv. Se svým balónkem a ostatními dětmi stojí nad chudobou svého prostředí, když si našla chvíli, aby udělala to, co děti dělají, ať jsou kdekoliv: hrála si. Je dost stará, aby věděla, že se k ní život zachoval nespravedlivě a že její situace by mohla být mnohem lepší. Je ale dostatečně mladá na to, aby se ztratila v majestátu něčeho prostého a jednoduchého – vyhodí balónek do vzduchu, aby pobavila sebe i své kamarády.

Tuto scénu jsem zachytil v únoru 2014 na předměstích hlavního města země, Islámábádu, v chudé čtvrti, která je domovem stovek rodin afghánských uprchlíků. Tato osada je jen jedna z mnoha, místní jim říkají „afghánské kolonie“. Z těch 20 let, co dělám fotografa, jsem čtyři a půl strávil v Pákistánu. Když jsem tam byl, trávil jsem dny procházením po chudinských čtvrtích, jako je tato, a dokumentoval jsem každodenní život uprchlíků, kteří tam žijí. Hodně času jsem byl vždy ve stejném prostředí, abych se stal jeho součástí a poznal lidi, kteří tam žijí, získal jejich důvěru a respekt. Teprve potom jsem mohl skrz objektiv nahlédnout do jejich každodenních životů.

Kráčel jsem po ulicích, hledal dokonalou scénu, kterou zachytit, když v tom jsem nedaleko zaslechl smích a chichotání kluků a holek. Okamžitě jsem zamířil na místo, odkud se ozývalo, a byl odměněn tímto úchvatným snímkem. Prarodiče dětí na této fotografii byli nuceni opustit v roce 1979 svou domovinu a uprchnout do Pákistánu. Tato země je domovem více než dvou miliónů afghánských uprchlíků z doby sovětské invaze a konfliktu, který následoval, mezi lety 1979 a 1989. Díky svým příbuzným a členům afghánské komunity si uprchlíci na otevřených prostranstvích vybudovali z bláta domy. Z těchto míst se postupem času staly „kolonie“, které jejich děti nazývají domovem. Tyto děti nemají přístup k mnoha věcem, které my považujeme za samozřejmé. Nemohou chodit do školy, protože si je tam jejich rodiče nemohou dovolit poslat. Tam, kde bydlí, není elektřina ani tekoucí voda.

Pákistánské úřady navíc od 1. listopadu 2023 mnoho z těchto čtvrtí zbourali při zátahu proti nedokumentovaným imigrantům a nezákonným osadám. Moje práce v Pákistánu, při které zachycuji každodenní životy afghánských dětí, které tam žijí, mě inspirovala k založení holandské neziskové organizace: [Everyday Refugees Foundation](#). Podařilo se nám podpořit vzdělání dívek a zafinancovat školu, kousek od místa, kde jsem pořídil tento snímek. Možná to nevyřeší všechny jejich problémy, alespoň tak však jejich děti dosáhnou na základní lidské právo na vzdělání. Škola se nazývá „Odvaha“ a nachází se na předměstí Islámábádu. Podle mé zkušenosti při konfliktu děti trpí víc než kdokoliv jiný. Protože si nemohou vybrat, kde se narodí, nebo okolnosti, do kterých se narodí.